

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 7 sierpnia 2024 r. wypowiedział się w sprawie przesłanek, jakie bezwzględnie musi spełnić osoba zainteresowana otrzymaniem świadczenia pielęgnacyjnego w następstwie rezygnacji z zatrudnienia dla potrzeb sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

W niedawnym wyroku, NSA oddalił skargę kasacyjną złożoną przez skarżącego podnoszącego, iż wyrażona przez organ administracji publicznej odmowa przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia, miała miejsce na podstawie mylnych ustaleń i nieuzasadnionego uznania.

NSA w swoim orzeczeniu dokonał wykładni przepisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w świetle którego do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, uprawnione są następujące podmioty:

- matka albo ojciec
- inne osoby, na których w rozumieniu przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności) - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, a także małżonkowie
- opiekun faktyczny dziecka
- rodzina zastępcza, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

Przedstawione przesłanki przedmiotowe i podmiotowe stanowią pierwszy z warunków niezbędnych do przyznania osobie zainteresowanej odpowiedniego świadczenia. Drugim jest niepodjęcie pracy zarobkowej lub rezygnacja z dotychczasowego zatrudnienia, uwarunkowane potrzebą sprawowania stałej lub długotrwałej opieki w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Co szczególnie istotne, przedstawione możliwości zachodzą wyłącznie w odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Definicję takiego stopnia niezdolności do normalnej egzystencji przedstawia art. 3 pkt. 21 ustawy, do którego w treści swojego uzasadnienia odwołał się sąd. Sama niepełnosprawność musi być w świetle przepisów prawa odpowiednio stwierdzona przez upoważniony do tego organ.

Wobec braku ścisłego zdefiniowania pojęć "stałej" i "długotrwałej" opieki lub pomocy, NSA stwierdził, że dla możliwości uznania za taką pomocy rzeczywiście udzielanej osobie niepełnosprawnej, musi mieć ona charakter codzienny. Sąd w swoim orzeczeniu uściślił dodatkowo, iż pomoc musi być zorientowana bezpośrednio na osobę chorego, nie zaś np. na jego gospodarstwo domowe. Ponadto, charakteru stałego i długoterminowego nie ma opieka sporadyczna, realizowana choćby codziennie, jednak tylko w ograniczonym czasie. Tym samym, w świetle dokonanej wykładni, świadczenie opiekuńcze przysługuje wyłącznie w sytuacji czasowego i organizacyjnego braku możliwości podjęcia jakiegokolwiek pracy zarobkowej, a nie tylko występowania trudności w jej bieżącym wykonywaniu czy pogodzeniu z innymi zajęciami. Zgodnie z orzeczeniem sądu, świadczenie pielęgnacyjne nie stanowi formy wynagrodzenia za udzielaną osobie niepełnosprawnej pomoc, lecz ma formę rekompensaty za rezygnację z wykonywania pracy.

NSA: Przyznanie świadczenia rodzinnego po rezygnacji z pracy wymaga szerszego uzasadnienia

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 24, sierpień 2024 07:59

Piotr Majoch

Odsłony: 802

Reasumując, NSA zwraca szczególną uwagę na konieczność zachowania określonego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy znacznym stopniem niepełnosprawności osoby wymagającej pomocy a brakiem możliwości podejmowania jakiegokolwiek pracy zarobkowej przez opiekuna zmuszonego do ciągłego zajmowania się potrzebującym. Sam zły stan zdrowia czy ograniczona mobilność danej osoby nie wystarczą do uznania, iż rezygnacja z pracy i uzyskanie zastępczego źródła dochodu przez opiekuna, są okolicznościami uzasadnionymi. Dopiero uniemożliwiający zatrudnienie wypełnienie czasu osoby świadczącej pomoc, jak i odpowiednia jej forma sprawiają, iż przewidziane w ustawie świadczenie może być wypłacone.

Źródło: wyrok NSA z 7 sierpnia 2024 r. (sygn. I OSK 1942/23).